

ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา
ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ : กรณีศึกษา คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Problems and Barriers for Cooperative Education Student Trainee
Recruitment according to the Work Place's Concept.

: A Case Study of Undergraduates of Business Administration Faculty,
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

ณัฐชา อารังโชติ^{1*} พิรญา เขตพงษ์² เจิมสิริ ศิริวงศ์พากร³ และ ศุภศิษฏ์ เร่งมีศรีสุข⁴

¹อาจารย์ สาขาวิชาการตลาด ^{2,4}อาจารย์ สาขาวิชาการจัดการ ³อาจารย์ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพฯ 10300

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ เข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ ด้านการจัดและดำเนินงานสหกิจศึกษา ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา และด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ประชากรเป็นเจ้าของสถานประกอบการหรือผู้ควบคุมดูแล การปฏิบัติงานที่รับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2555 เข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา จำนวน 180 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดและดำเนินงานสหกิจศึกษาที่อยู่ในระดับมาก คือ สถานประกอบการไม่สามารถประสานงานกับสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ก่อนออกปฏิบัติงาน
2. ปัญหาและอุปสรรคด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษาที่อยู่ในระดับมาก คือ นักศึกษาไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาในขณะปฏิบัติงาน
3. ปัญหาและอุปสรรคด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่อยู่ในระดับมาก คือ นักศึกษาไม่สามารถสื่อสารด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษรทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้ดี

Abstract

This abstract is aimed to study the problems and barriers in receiving the business administration students into co-operative education apprentice in accordance with the firms' ideas on organizing and working processes, qualifications, knowledge and competence in the field of study. Population is the entrepreneurs or controllers who accept 180 fourth-year students of academic year 2255 to the internship programme. The data collection is using questionnaires. Statistics used in the data analysis are percentile, means, and stand deviation.

The research results are as followed:

1. The problems and barriers on organizing and working process are at the high level. This implies that the firms are unable to coordinate with the institution to define and get the students ready before implementing.

2. The problems and barriers on the qualifications of cooperative study students are at the high level. This implies that those students are unable to make decision to solve problems during internship.

3. The problems and barriers on knowledge and competence in their fields of study are at the high level. This implies that students are unable to communicate well both verbally and alphabetically in Thai and foreign languages.

คำสำคัญ : ปัญหาและอุปสรรค สหกิจศึกษา

Keywords : Problems and Barriers, Cooperative Education

*ผู้พิมพ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ phiraya.c@hotmail.com โทร. 08 9152 8949

1. บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้บัณฑิตมีความสมบูรณ์พร้อม มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลด้านการปฏิรูปการศึกษา แนะนำพาประเทศสู่การแข่งขันกับนานาประเทศ จัดการเรียนการสอนเป็น 9 คณะ คณะบริหารธุรกิจเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยฯ มีการจัดการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ภาคราชการที่สำคัญประการหนึ่งของคณะบริหารธุรกิจ คือ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและคุณภาพ โดยการจัดให้มีประสบการณ์วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา กำหนดให้ผู้ศึกษาในสาขาดังกล่าวต้องมีการ “ฝึกหัด” ปฏิบัติวิชาชีพในสถานประกอบการ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ปัจจุบันคือ สหกิจศึกษา (Cooperative Education) กำหนดให้นักศึกษาต้องปฏิบัติงานในสถานประกอบการเต็มเวลาเสมือนเป็นพนักงานของสถานประกอบการ ซึ่งต้องใช้เวลาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ โดยมีที่ปรึกษาของสถานประกอบการทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานของนักศึกษา มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน และนักศึกษาจะต้องจัดทำรายงานหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินผลการศึกษาทุกหลักสูตร (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะบริหารธุรกิจ, 2551 : 45) และในปีการศึกษา 2554

คณะบริหารธุรกิจได้ดำเนินการจัดส่งนักศึกษาสหกิจศึกษาออกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริงก่อนสำเร็จการศึกษาเป็นครั้งแรก ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเกิดข้อขัดข้องหลายประการด้วยความไม่พร้อมของคณะบริหารธุรกิจ โดยเริ่มตั้งแต่ การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกิจ ยังไม่เข้าใจระบบสหกิจศึกษาอย่างแท้จริง อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านการอบรมหลักสูตร “อาจารย์นิเทศสหกิจศึกษา” ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในส่วนของนักศึกษาที่จะต้องออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาต้องจัดหาสถานประกอบการเพื่อรองรับการปฏิบัติงานด้วยตนเอง ความไม่พร้อมด้านเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาจากการจัดทำโครงการ ตลอดจนสถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานไม่เข้าใจว่าสหกิจศึกษาคืออะไร เป็นต้น ส่งผลให้การปฏิบัติงานสหกิจศึกษาที่ผ่านมามีปัญหาและอุปสรรคมากมาย ซึ่งต้องรีบดำเนินการแก้ไขเพื่อให้งานสหกิจศึกษาของคณะบริหารธุรกิจผ่านพ้นไปด้วยดี และมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นในปีการศึกษาต่อไป

ดังนั้น คณะผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรของคณะบริหารธุรกิจและเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้เล็งเห็นความสำคัญของงานสหกิจศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาว่าสถานประกอบการมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้างในการรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ประจำปีการศึกษา 2555 เข้า

ปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะนำเสนอผู้บริหารเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษา คุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา และความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ตลอดจนจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ : กรณีศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ด้านการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษา ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา และด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ

2. วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ ซึ่งรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ประจำปีการศึกษา 2555 เข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 180 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรทั้งสิ้น 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษา ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา และด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

- ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษามากที่สุด = 5
 - ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษามาก = 4
 - ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษาปานกลาง = 3
 - ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษาน้อย = 2
 - ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษาน้อยที่สุด = 1
- สถิติที่ใช้ในการวิจัย : ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษาตามแนวความคิดของสถานประกอบการ โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษา	2.60	1.84	ปานกลาง
2. ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา	1.53	1.08	น้อย
3. ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ	2.80	1.98	ปานกลาง
รวม	2.31	1.63	น้อย

จากตารางที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ : กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.53$)

ส่วนด้านการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษากับด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 2.80$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน สหกิจศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ ด้านการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษา จำแนกรายข้อ

ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษา			
1. สถานประกอบการไม่ทราบจุดมุ่งหมายของสหกิจศึกษาตามหลักสูตรอย่างแท้จริง	3.07	2.17	ปานกลาง
2. สถานประกอบการไม่สามารถประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ก่อนออกปฏิบัติงาน	4.27	3.02	มาก
3. สถานประกอบการไม่มีตำแหน่งและงานที่เหมาะสมให้กับนักศึกษาสหกิจศึกษา	2.38	1.68	น้อย
4. การรับนักศึกษาสหกิจศึกษาเป็นการเพิ่มภาระให้กับสถานประกอบการโดยไม่จำเป็น	1.87	1.32	น้อย
5. การสรรหาผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสถานประกอบการทำได้ยาก เพราะเป็นการเพิ่มภาระงาน	2.42	1.71	น้อย
6. สถานประกอบการไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานเกี่ยวกับการรับนักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	2.20	1.56	น้อย
7. การให้นักศึกษาเป็นผู้ติดต่อหาสถานที่ปฏิบัติงานเองไม่ได้รับความเชื่อถือเท่าที่ควร	2.93	2.07	ปานกลาง
8. การนิเทศนักศึกษาของอาจารย์นิเทศขาดการประสานงานกับสถานประกอบการ	1.66	1.17	น้อย
รวม	2.60	1.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษา พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สถานศึกษาควรจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ สถานประกอบการไม่สามารถประสานงานกับสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ก่อนออกปฏิบัติงาน เนื่องจากการขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด เริ่มตั้งแต่การติดต่อหาสถานที่ปฏิบัติงาน จนกระทั่งสถานประกอบการตอบรับให้นักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน จากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้สถานศึกษาและสถานประกอบการไม่สามารถติดต่อประสานงาน เพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการจัดและดำเนินงานสหกิจศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่อาจเป็นอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการทำงานโครงการสหกิจศึกษา คือ สถานประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการสหกิจศึกษา ทำให้ไม่เห็นประโยชน์ ในการรับนักศึกษาสหกิจศึกษาไปปฏิบัติงาน โดยมองว่าเป็นภาระของสถานประกอบการ และ

สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสหกิจศึกษาให้สถานประกอบการได้รับทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันอย่างทั่วถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกิจศึกษา ควรมีการประสานงานกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ควรมีศูนย์ที่ให้บริการตอบข้อข้องใจ/ปัญหา ในการดำเนินงานสหกิจศึกษาให้กับสถานประกอบการ และทุกสถาบันควรมีหน่วยงานกลางในการประสานงานการส่งนักศึกษาสหกิจศึกษา และควรมีการชี้แจงให้สถานประกอบการทราบและเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสหกิจศึกษา

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน สหกิจศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา จำแนกรายข้อ

ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา			
1. นักศึกษาไม่เคร่งครัดต่อกฎ ระเบียบ วินัยที่สถานประกอบการกำหนด	1.29	0.91	น้อยที่สุด
2. นักศึกษาแต่งกายไม่เหมาะสม	1.08	0.76	น้อยที่สุด
3. นักศึกษาพูดจาไม่ไพเราะ	1.18	0.83	น้อยที่สุด
4. นักศึกษาไม่ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	1.76	1.24	น้อย
5. นักศึกษาขาดความรับผิดชอบหรือความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน	1.19	0.84	น้อยที่สุด
6. นักศึกษาไม่มีความอดทนและขยันในการทำงาน	1.30	0.81	น้อยที่สุด
7. นักศึกษาไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง	2.07	1.46	น้อย
8. นักศึกษาไม่มีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน	2.07	1.46	น้อย
9. นักศึกษาไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาในขณะที่ปฏิบัติงาน	2.24	1.59	น้อย
10. นักศึกษาไม่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้	1.17	0.83	น้อยที่สุด
รวม	1.53	1.08	น้อย

จากตารางที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สถานศึกษาควรจะต้องให้ความสำคัญ เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณสมบัติตามที่สถานประกอบการต้องการ คือ นักศึกษาไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาในขณะที่ปฏิบัติงาน เนื่องจากนักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เพราะหลักสูตรที่ผ่านมาของสถานศึกษาเน้นการเรียนการสอนเชิงทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยคริสเตียน ได้สรุปแนวการดำเนินงานสหกิจศึกษา (พฤศจิกายน 2554) ในแนวปฏิบัติ นักศึกษาสหกิจศึกษามีสิ่งที่ต้องรู้และสิ่งที่ต้องเรียนรู้นอกจากความรู้ในวิชาชีพที่ได้รับเพิ่มเติมจากสถานประกอบการแล้ว สิ่งที่จะช่วยเสริมให้นักศึกษาสหกิจศึกษาประสบความสำเร็จในการฝึกสหกิจศึกษาและมีความพร้อมในการทำงานในอนาคต ได้แก่ การเรียนรู้ในการปรับตัวเพื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรที่นักศึกษาฝึกสหกิจศึกษา การเรียนรู้ลักษณะงาน ขั้นตอน และกระบวนการทำงานของสถานประกอบการ นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญที่นักศึกษาสหกิจศึกษาควรพึงปฏิบัติเพื่อให้การปฏิบัติงานในแต่ละสถานประกอบการประสบความสำเร็จและการปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้แก่ การตรงต่อเวลา มีความรวดเร็วในการทำงาน ทำงานได้อย่างถูกต้องแม่นยำ มีความละเอียดรอบคอบ มีการควบคุมอารมณ์ของ

ตนเองในการปฏิบัติงานและสามารถแยกแยะเหตุและผลได้ การเจรจาหรือการติดต่อกับผู้อื่น การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยึดมั่นแจ่มใสในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน สหกิจศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพจำแนกรายข้อ

ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ			
1. นักศึกษามีความรู้ไม่ตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย	2.16	1.52	น้อย
2. นักศึกษาไม่มีทักษะวิชาชีพและวิชาชีพพื้นฐานเพียงพอต่อการฝึกงาน	2.14	1.51	น้อย
3. นักศึกษาไม่สามารถวิเคราะห์และวางแผนการปฏิบัติงานได้	2.77	1.95	ปานกลาง
4. นักศึกษาไม่สามารถใช้เครื่องปฏิบัติสำนักงานหรืออุปกรณ์สำนักงานได้อย่างคล่องแคล่ว	2.68	1.89	ปานกลาง
5. นักศึกษาไม่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับงานที่ได้รับมอบหมาย	2.51	1.77	ปานกลาง
6. นักศึกษาไม่สามารถสื่อสารด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษรทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้ดี	4.53	3.20	มากที่สุด
รวม	2.80	1.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่สถานศึกษาควรจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ นักศึกษาไม่สามารถวิเคราะห์และวางแผนการปฏิบัติงานได้ รองลงมาคือ นักศึกษาไม่สามารถสื่อสารด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษรทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้ดี และนักศึกษาไม่มีทักษะวิชาชีพและวิชาชีพพื้นฐานเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจาก การเรียนการสอนของสถานศึกษาให้ความสำคัญกับความรู้เชิงทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่อาจเป็นอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษา คือ สถาบันการศึกษาควรจัดเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2-3 ตามความเหมาะสมของสถาบันฯ โดยการสอน อบรมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ทั้งด้านความรู้ทางวิชาการ และทักษะในวิชาชีพ เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และการวางตัวให้เหมาะสมกับการทำงาน นอกจากนี้ ควรมีการเตรียมความพร้อมในการหาความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับหน่วยงานและลักษณะงานที่จะไปปฏิบัติ

4. สรุป

1. ด้านการจัดและดำเนินงานสหกิจศึกษา สถานประกอบการไม่สามารถประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาก่อนออกปฏิบัติงาน
2. ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา นักศึกษาไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาในขณะปฏิบัติงาน
3. ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ นักศึกษาไม่สามารถสื่อสารด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษรทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้ดี

4.1 ข้อเสนอแนะ

ด้านการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษา

1. สถานศึกษาควรมีการสำรวจแหล่งสถานประกอบการก่อนส่งนักศึกษาออกสหกิจศึกษา
2. จัดทำทำเนียบรายชื่อสถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษาให้กับนักศึกษา
3. สถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์กับสถานประกอบการ โดยการเชิญสถานประกอบการมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดโปรแกรมสหกิจศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา

1. จัดกิจกรรมฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ให้ นักศึกษา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาและตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้
2. จัดฝึกอบรมด้านบุคลิกภาพในการปฏิบัติงานอย่างเป็นสากล ซึ่งตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ
3. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ

1. สถานศึกษาน่าจะมีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อปรับปรุงเนื้อหาวิชาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับสภาพการนำไปปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ
2. จัดทำโครงการระยะสั้น เพื่อให้ความรู้และฝึกทักษะ เกี่ยวกับการใช้เครื่องปฏิบัติสำนักงานและการจัดเก็บเอกสารเพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานประกอบการได้
3. สอนเสริมในเรื่องของการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งการเขียนและการพูด เพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานประกอบการได้

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดส่งนักศึกษาสหกิจศึกษาทั้งด้านการจัดและดำเนินการสหกิจศึกษา คุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษา และความรู้ความสามารถในวิชาชีพ
2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งนักศึกษาออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ ตามแนวความคิดของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา
3. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนครกับสถานประกอบการ
4. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสหกิจศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ
5. ประเมินหลักสูตรด้านบริหารธุรกิจ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

5. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ว่าที่ ร.ต.วิชัย โกศลวัฒน์ คุณไตรพล ตั้งมั่นคง ผศ.ว่าที่ ร.ต.สมนึก แก้ววิไล เจ้าของสถานประกอบการ ผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานนักศึกษาสหกิจศึกษา ที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารธุรกิจที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้

6. เอกสารอ้างอิง

งานสหกิจศึกษาและการฝึกงานวิชาชีพ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

<http://bus.rmutp.ac.th/> สืบค้นวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2555.

ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์. พณิชยการพระนคร,วิทยาเขต.

(2546). คู่มือนักศึกษาและระเบียบปฏิบัติ ปีการศึกษา 2546.

มหาวิทยาลัยคริสเตียน. 2554. ความคิดใหม่ในการดำเนินงานสหกิจศึกษา/ ชุมชนแห่งการเรียนรู้สหกิจศึกษา

(เดือนพฤศจิกายน 2554. <http://coopctu.wordpress.com/> สืบค้นวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2555.

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย โครงการสหกิจศึกษา. (ม.ป.ป.). คู่มือสหกิจศึกษา. ม.ป.พ.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2551. คู่มือนักศึกษาและระเบียบปฏิบัติปีการศึกษา 2551.

_____. 2554. คู่มือนักศึกษาและระเบียบปฏิบัติ ปีการศึกษา 2554.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550. แผนการดำเนินงานส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่าง

ปี พ.ศ. 2551-2555. โดยคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษา.

รัตนาวดี สิริทองถาวร. 2552. การพัฒนาสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. วารสารสหกิจศึกษาไทย

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือนธันวาคม 2552.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

<http://www.bcc.rmutp.ac.th> สืบค้นวันที่ 19 ธันวาคม 2554

